

MAKRO GÖRÜŞ

Ödemeler Dengesi

Temmuz 2023

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

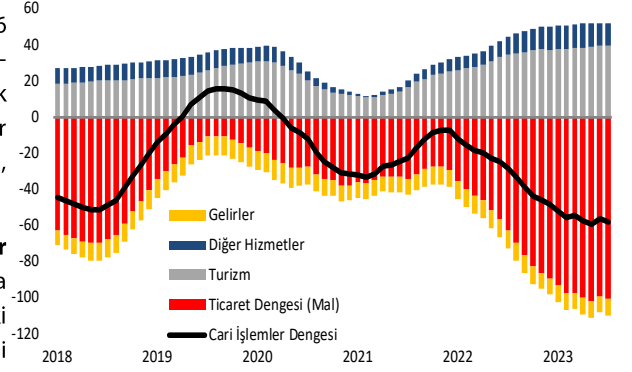
Temmuz ayında cari işlemler açığı genişledi. 2022 Temmuz'da 3,5 milyar dolar olan toplam cari açık 2023'ün aynı ayında 5,5 milyar dolara çıktı. Altın hariç cari açık 1,8 milyar dolardan 3,0 milyar dolara yükselirken, enerji hariç cari denge 2,6 milyar dolar fazla verir durumdan 1,7 milyar dolar açık verir konuma geldi. Bu sonuçla 2022 Temmuz'da 4,3 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç çekirdek cari denge 2023 Temmuz'da 717 milyon dolara düştü. Haziran ayında 56,5 milyar dolar olan 12 aylık toplam cari açık Temmuz'da 58,5 milyar dolara genişlerken, çekirdek cari fazla 42,1 milyar dolardan 38,5 milyar dolara indi.

Dış ticaret açığındaki genişlemenin yanında hizmetlerdeki gerileme ve gelir kalemlerindeki çıkışlar cari dengedeki bozulmada etkili oldu. Temmuz'da ihracat artışı ithalatın altında kalırken, dış ticaret açığı genişledi. Enerji ithalatındaki gerilemeye karşın altın ithalatı artmaya devam etti. Böylece ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı Temmuz 2022'deki 9,3 milyar dolardan 10,5 milyar dolara genişledi. Turizm gelirleri yavaş da olsa arttı. Ancak taşımacılık gelirlerindeki daralma toplamda hizmet gelirlerinde gerilemeye neden oldu. Yıllık bazda net taşımacılık gelirlerinde %22,9 gerileme yaşanırken, net seyahat gelirlerinde %4,8'lik artış oldu. 2022 Temmuz'da 506 milyon dolar olan birincil gelir hesabından çıkış 2023'ün aynı ayında 903 milyon dolar olarak gerçekleşirken, geçen yıl 56 milyon dolar fazla veren ikincil gelir hesabı 85 milyon dolar açık verdi.

Temmuz'da borçlanma zayıf kalsa da sermaye akımları ve net hata-noksan kalemlerindeki girişler resmi rezervlerde artışı sağladı. Yurtdışı yerleşikler 206 milyon dolarlık gayrimenkul yatırımı yaparken, toplamda doğrudan yabancı yatırım net girişi 392 milyon dolar oldu. Bu dönemde yabancılar nette Türk hisse senetlerinde 734 milyon dolar, devlet iç borçlanma senetlerinde 18 milyon dolarlık alım yaptılar. Yurtiçi yerleşiklerin yurtdışındaki finansal varlıklarında yaptıkları satışlar da dikkate alındığında toplamda portföy yatırımları kaleminden nette 1,2 milyar dolarlık giriş meydana geldi. Öte yandan, Temmuz'da uzun vadeli borçlarda 1,1 milyar dolar, kısa vadelerde 164 milyon dolarlık nette borç ödemesi yapıldı. Bankacılıkta uzun vadeli borç çevirme oranı %58,0 olurken, diğer sektörlerde ve toplamda oranlar sırasıyla %73,4 ve %65,5 seviyelerinde gerçekleşti. Temmuz itibarıyla 12 aylık toplamda borç çevirme oranları bankacılıkta %85,4, diğer sektörlerde %107,8 ve toplamda %94,1 oldu. Temmuz'da yurtdışı bankaların yurtdışındaki mevduatları toplamda sadece 980 milyon dolar artarken, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduatları 942 milyon dolar azaldı. Bu ortamda resmi rezervler yaklaşık 2,8 milyar dolar artarken, net hata-noksan kaleminde 4,4 milyar dolar giriş meydana geldi.

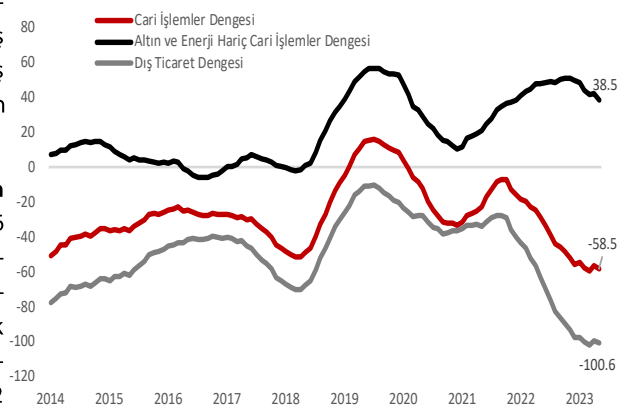
Temmuz'da dış ticaret açığındaki genişlemeye ek olarak hizmetlerdeki gerileme ve gelir kalemlerindeki bozulma ile cari işlemler açığı arttı. Turizmde toparlanma yavaşlayarak da olsa sürerken, taşımacılık tarafındaki daralma dikkat çekti. Bu sonuçla Ocak-Temmuz döneminde toplam cari açık 2022'nin aynı dönemine göre 10,1 milyar dolar genişleyerek 42,3 milyar dolara çıktı. Çekirdek cari fazla ise 12,6 milyar dolar azalarak 8,3 milyar dolara indi. Temmuz'da finansman tarafında borçlanmadaki zayıflık dikkat çekerken, sermaye girişlerindeki toparlanma ve net hata-noksandaki girişlerin katkısıyla rezervlerde artış kaydedildi. Kısa vadede ithalatın yavaşlamasının yanında mevsimsel etkiler ile dış dengenin kademeli şekilde toparlanabileceğini değerlendiriyoruz. Orta vadede ise iç talepteki yavaşlamanın boyutunun yanında dış talepteki gelişmelerin ve uluslararası enerji fiyatlarının cari açığın seyri açısından belirleyici olacağını düşünüyoruz.

Cari Açığın Bileşenleri
(12 Aylık Toplamlar, Milyar Dolar)

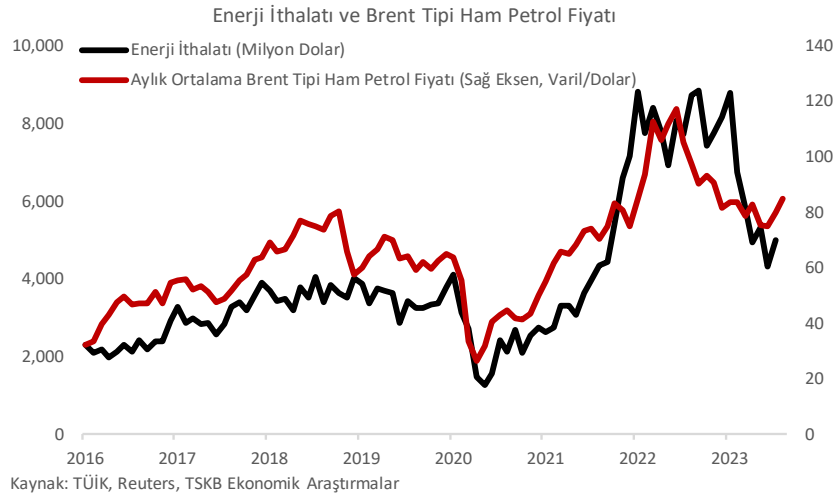
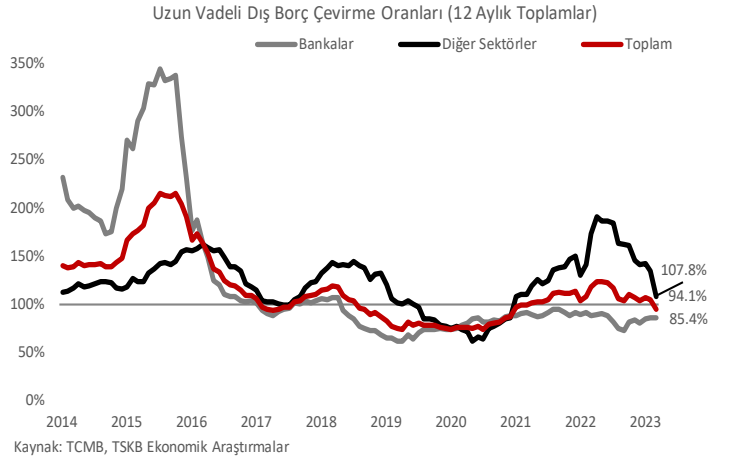
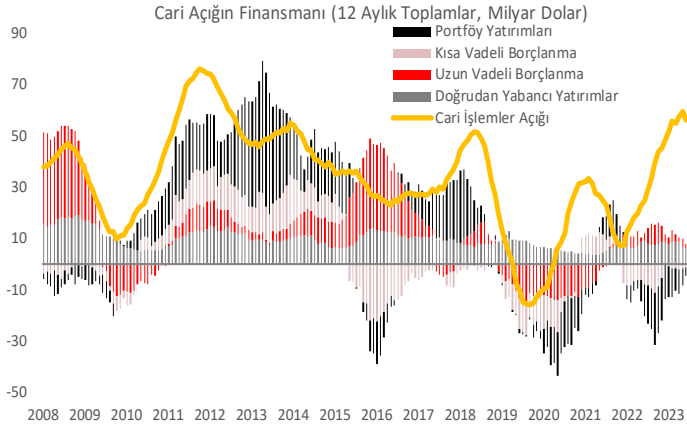

Kaynak: TCMB, TSKB Ekonomik Araştırmalar

12 Aylık Toplamlar (Milyar Dolar)

Kaynak: TCMB, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

TSKB Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81 FİNDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.